

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

§. 1. Conuitiantes conuitia passi, quibus rebus similes?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

CAPVT XLVII.

Oris, & Maledicentia talio.

Eſychius teſtatur, vulgari olim ſermone fuiſſe iactatum, quòd, qui inſpuerit in agmen formicarum, ei labra intumeſcerent. Hoc, ſeu verè ſit, vt ex halitus repercuffu virus aliquod afficiat conſpuentis os, ſeu temerè credatur; torqueri ſolet in eos, qui multitudinem imbecillium quidem, ſed tamen numeroſam, & concordem prouocant. Ego exiſtimo, id quadrare in omnes, qui alios verbis lædunt, ac velut deſpuunt, ſeu conſilijs malis, ſeu ſarcaſmis amaris, ſeu conuitijs & ſibilis, ſeu detractationibus, calumnijs, falſis teſtimonijs, proditionibus, aut quibuſcumque linguæ venenis eos aſpergant. Aſperguntur enim & ipſi, & velut repercuffu inſiciuntur, Deo parem calculum ponente. Itaque multi, cum alijs maledicunt, ſibi ipſis conuitium faciunt. Pauci enim ſunt, qui verbum aculeatum audiant patienter. Vt Olympiæ porticus vocem acceptam arte ſepties reddit, vnde heptaphonon oppidani vocant; ita quosdam ſi vno tangas conuitio, ſexcenta regerunt: aut ſi paucis ad loquendum prouoces, in te garriendi finem non faciunt. Ad hoc & vitia, & vitioſos permittit eſſe in mundo Deus, vt & vitijs & vitioſis reponantur. Hinc illa Poëtarum:

Talia dicentur tibi, qualia dixeris ipſe.

Si pergit, quæ vult dicere, quæ non vult audiet.

Benedictis ſi certaffer, audiſſet bene.

Deſinant maledicere, maledicta ne noſcant ſua.

Itaque vt hanc ſcias eſſe à malitia hominum talionem, *Contumeliam ſi dicas, audies.* Vnde non ſolum periculoſè maledicit alteri, cui vel idem, vel ſimile, vel diuerſum, vel deterius vitium poteſt obijci; ſed etiam qui nullius ſibi vitij conſcius eſt: quia etiam vbi vitium deſt, facile poteſt fingi conuitium. Permittit hæc iuſtiſſimè mundi Gubernator. Paribus enim digni ſunt vitiligatores. Et multi maledictis abſtinent, ne maledictis maledicta luant; dum non ignorant, quàm plurimos eſſe, qui haud ſecus talia excipiant, ac ſiluz quædam, aut rupium cavitates, vel valles, in quibus Echo habitat, & plura quàm mittantur, verba ad clamantem remittit.

X x x

Hoc

L

Plin. lib. 36,
cap 35.Homer.
Iliad. V.
Terent. in
Andr.

Matth. 7. 2. Hoc est, quod dicitur: *In qua mensura mensi fueritis, remetietur vobis.*

II.

Et quidem in conuiuijs plurima quotidie audiuntur exempla, seu propter generis obscuritatem; seu propter patriæ ignobilitatem; seu ob inopiam; seu ob corporis defectum; seu ob ingenij, doctrinæ, morumque inelegantiam; aut alios quoscumque errores. De stirpis obscuritate Plutarchus refert, Iphicratem Hermodio ignobilitatem exprobranti respondisse: *Mei generis nobilitas à me incipiet, tua autem in te desinet.* Simile quiddam, ob patriæ barbariem, recenset Laërtius, de Anacharsi; cui cum Atticus quidam obiecisset, quòd Scytha esset, dixit: *Mihi quidem probro est patria, sed patria tu.* Apud Valerium, ob inopiam Diogenes, Syracusis, cum olera ei lauanti Aristippus dixisset: *Si Dionysium adulari velles, ista non esses. Immo, inquit, si tu ista esse velles, non adularer Dionysium.* Ita familiæ, patriæ, & mensæ conuiuium in auctores suos est retortum. Neque in militia ob defectum corporis, defuit opprobrij retorsio. Nam, eodem Valerio teste, Androclydas increpitus à quodam, quòd in aciem claudus descenderet; pugnare, non fugere, propositum sibi esse, respondit. Præstitisset nimirum etiam alterum claudum esse, quàm armis abiectis deserere stationem; maiusque est vitium, pedibus fugere, quàm claudicare. Agathocles Siciliae rex, cum urbem obsideret, & aliqui conuiuiarentur, dicentes: *O sigule, quo modo militibus stipendia solues?* respondit: *Cùm urbem vestram cepero.* Ille dictum, iste spiculum iecit; ille de pecunia, iste de victoria triumphandam existimauit; ille, quod minus; iste, quod maius est curandum putauit. Quemadmodum

Plutarch in apotheg.

Diogen. Laërt. lib. 2. de Philosopho. Val. Maxim. lib. 4. cap. 4.

Idem lib. 3. cap. 7.

Plutarch in apotheg.

Idem ibid.

& Anthagoras, qui, eodem Plutarcho teste, congrum cum conqueret, & Antigonus illi assistens dixisset: *Putasne Homerum Agamemnonis & Græcorum rebus describendis intentum, quo modo congrui melius saperent, pensitasse?* respondit: *Opinaris, o rex, Agamemnonem sollicitius perscrutatam, scquis in exercitu congrum coqueret?* Talia se se quotidie offerunt. Noui ego hominem non indoctum, qui ut alios suauius de erroribus suis admoneret, solebat increpationi iocos admiscere, ut id, quod est iniucundum, lætius audiretur, si salibus esset conditum. Quidam autem, cum ne sic quidem posset pati correptionem, acerbo satis sarcasmo eum in-

terro-